



Grundläggande psykoterapiutbildning med systemisk familjeterapeutisk och relationsinriktad inriktning 45 hp

Basic psychotherapy training with systemic family therapy and relationship-oriented approach 45 credits

Fastställd av Akademien för hälsa och arbetsliv

Version	Beslutad den	Gäller fr.o.m.
	2014-05-05	2014-07-01
	2014-05-05	2014-07-01

Fördjupning	A1N
Utbildningsnivå	Avancerad nivå
Kurskod	SAU199
Högskolepoäng	45 hp
Huvudområde	Socialt arbete
Ämnesgrupp	Socialt arbete och social omsorg
Utbildningsområde	Samhällsvetenskapliga området 30%, Vårdområdet 70%

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna

Moment 1: Systemteorins och familjeterapins historia, teori och bäring i behandlingsarbete i dagens behandlingsdiskurs

1. redogöra för systemteorins grundantaganden och dess centrala begrepp
2. sammanfatta hur den systemiska familjeterapin har utvecklats genom historien samt den senare tidens diskussion och utveckling inom den systemiska familjeterapin
3. identifiera de olika inriktningarna inom den systemiska familjeterapin
4. kritiskt granska olika evidensbaserade metoder som idag används inom familjeterapin
5. förklara och tillämpa systemteorins och familjeterapins teorier i relation till individ, familj och utvidgade sociala system

Moment 2: Anknypningsteori, relationell utvecklingsteori och affektteori

6. redogöra för och kritiskt granska Sterns utvecklingsteori samt dess betydelse för behandlingsarbete
7. redogöra för och kritiskt granska anknypningsteori (såväl historiskt som i dagens praktik och teori) samt dess betydelse för behandlingsarbete
8. redogöra för och kritiskt granska affektteorin samt dess betydelse för behandlingsarbete

Moment 3: Barnets röst i utredning och behandling

9. redogöra för och tillämpa teorier och metoder som ökar möjligheten att tillvarata barns perspektiv i utredning och behandling

Moment 4: Diagnostisk diskurs ur olika perspektiv

10. på ett fördjupat sätt redogöra för och diskutera olika diagnoser ur olika perspektiv

11. kritiskt granska hur diagnoser påverkar behandlingsdiskursen i dagens samhälle

12. redogöra hur den diagnostiska diskursen påverkar den egna synen på vad som påverkar att barn får diagnoser

Moment 5: Andra behandlingsformer i dagens behandlingsdiskurs

13. redogöra för och kritiskt granska andra viktiga behandlingsdiskurser som utövas i vårt samhälle, såsom KBT och psykodynamisk teori

14. beskriva hur den egna uppfattningen överensstämmer med olika behandlingsdiskurser

Moment 6: Vetenskapsteori och forskningsmetod med inriktning mot psykoterapi samt fördjupningsarbete

15. självständigt undersöka och analysera en forskningsfråga med systemisk inriktning samt redovisa detta i ett fördjupningsarbete

16. redogöra för paralleller mellan forsknings- och psykoterapiprocessen samt vedertagna forskningsetiska principer

17. söka vetenskaplig litteratur, inklusive kritisk granskning av forskningsrapporter, inför det kommande fördjupningsarbetet

18. i ett seminarium försvara det egna arbetet samt kritiskt granska ett annat studentarbete

Moment 7: Handlett klientarbete

19. urskilja, identifiera och beskriva den egna insatsen inom en kontext samt i förhållande till en förändringsprocess

20. integrera kunskap i ett kliniskt sammanhang

21. diskutera samgåendeprocesser med alla i det behandlande systemet, dvs ha en fördjupad insikt om vad begreppet professionell neutralitet innebär

22. föreslå och planera behandlingsinsatser i samverkan och dialog med berörda parter

23. kritiskt granska, diskutera och värdera det egna och andras arbete på en systemisk och individuell nivå

24. utarbeta ett demokratiskt förhållningssätt som motiverar till förändring och utveckling i ett systemiskt och relationellt perspektiv

Kursens innehåll

Moment 1

- systemiska grundantaganden
- familjeterapins historia
- olika inriktningar inom den systemiska familjeterapin
- familjeterapin idag

Moment 2

- utvecklingsteori i nya perspektiv
- anknytningsteori
- affektteori

Moment 3

- barns röst i behandlingsarbete

Moment 4

- medicinsk förklaringsmodell
- systemisk förklaringsmodell
- filosofisk förklaringsmodell

Moment 5

- kognitiv beteendeterapi
- psykodynamisk terapi

Moment 6

- vetenskapsteoretiska överväganden och validitetsfrågor inom såväl forsknings- som psykoterapiområdet
- forsknings- och analysmetoder relevanta för psykoterapeutiskt arbete
- teoriers betydelse i forskningsprocesser och psykoterapeutiskt arbete
- planering och genomförande av ett självständigt fördjupningsarbete samt granskning av annan students fördjupningsarbete
- informationssökning

Moment 7

Den studerande utför eget terapeutiskt arbete med familjer under regelbunden handledning. Handledningsmomentet omfattar 120 timmar i grupp om 6-8 deltagare. I handledningen skall ingå behandling av minst tre olika familjer med olika problematik där något av barnen är under 18 år. Handledningen sker via videoinspelade terapisesioner eller direkthandledning

Undervisning	Föreläsningar, tillämpningsövningar och handledning
Förkunskaper	Akademisk yrkesexamen inom vårdsektorn eller sociala sektorn om minst 180 hp samt minst 5 års yrkeserfarenhet inom nämnda område.
Examinationsform	Lärandemål 1-2, 6-8, 10-13: skriftliga hemuppgifter Lärandemål 3, 14: grupparbete som redovisas muntligt Lärandemål 4: skriftlig gruppuppgift som redovisas muntligt Lärandemål 5: examinerande seminarium Lärandemål 9: grupparbete som redovisas muntligt samt examinerande seminarier med skriftlig reflexion på dessa Lärandemål 15-18: Skriftligt fördjupningsarbete, opposition på annat studentarbete samt deltagande i minst fem ytterligare seminarier. Lärandemål 19-24: vid minst tre tillfällen delta med videoinspelade terapisesioner alternativt att familjen deltar under handledningen, skriftlig redogörelse för de familjer studenten arbetat med samt aktivt deltagande i övriga handledningstillfällen.
Moment	Moment 1: Systemteorins och familjeterapins historia, teori och bäring i behandlingsarbete i dagens behandlingsdiskurs, 12 hp Moment 2: Anknätnings teori, relationell utvecklings teori och affekt teori, 4 hp Moment 3: Barnets röst i utredning och behandling, 3 hp Moment 4: Diagnostisk diskurs ur olika perspektiv, 3 hp Moment 5: Andra behandlingsformer i dagens behandlingsdiskurs, 4 hp Moment 6: Vetenskapsteori och forskningsmetod med inriktning mot psykoterapi samt fördjupningsarbete, 10 hp Moment 7: Handlett klientarbete, 9 hp

Betyg	Godkänd och Underkänd
Begränsningar	För studenter som ej nyttjat eller underkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges två ytterligare examinationstillfällen i anslutning till kursens genomförande. Vid frånvaro från handledning i klientarbete erbjuds ingen ny examination inom ramen för denna kurs.
Övriga föreskrifter	För information om de olika betygskriterierna hänvisas till studiehandledningen.
Hållbar utveckling	Kursen har inslag av hållbar utveckling.

Kurslitteratur

Moment 1

Abrahamsson, E. & Berglund, G. (2007). *Psyko terapins förnyare -- samtal om systemiskt förändringsarbete*. Stockholm: Mareld. sidor: 225

Anderson, T. (2003). *Samtal och samtal om samtalen*. Stockholm: Mareld. sidor: 237

Hansson, K. (2001). *Familjeterapi på goda grunder*. Stockholm: Gothia. sidor: 250

Hårtveit, H. & Jensen, P. (2005). *Familjen plus en*. Stockholm: Mareld. sidor: 384

Johnsen, A. & Wie Torsteinsdotter, V. (2013). *Lärobok i Familjeterapi*. Lund: Studentlitteratur. sidor: 278

Seikkula, J. (1996). *Öppna samtal*. Stockholm: Mareld. sidor: 198

För grupparbetet tillkommer litteratur om ca 200 sidor som väljs i samråd med lärare.

Moment 2

Karlsson, K. (2008). *Anknytning- om att tolka samspelet mellan föräldrar och små barn*. Stockholm: Gothia. sidor: 128

Stern, D. (2005). *Ögonblickets psykologi*. Stockholm: Natur och kultur. sidor: 402

Artiklar och referenslitteratur om ca 100 sidor tillkommer.

Moment 3

Wilson, J. (2001). *Barnets röst i utredning och behandling*. Stockholm: Mareld. sidor: 176

Övreeide, H. (2009). *Samtal med barn*. Lund: Studentlitteratur. sidor: 227

Moment 4

Adler, M. (2011). *Psykiatrisk diagnos*. Lund: Studentlitteratur. sidor: 1-87

Hertz, S. (2011). *Barn och ungdomspsykiatri*. Lund: Studentlitteratur. sidor: 384

Svenaesus, F. (2013). *Homo Patologicus*. Hägersten: Tankekraft. sidor: 218

Moment 5

Kåver, A (2006). *KBT i utveckling - en introduktion till kognitiv beteendeterapi*. Stockholm: Natur och Kultur. sidor: 367

Sigrell, B (2000). *Psykoanalytiskt orienterad psyko terapi - en introduktion*. Stockholm: Natur och kultur. sidor: 255

Moment 6

Philips, B. & Holmqvist, R. (red) (2008). *Vad är verksamt i psykoterapi?*. Stockholm: Liber. sidor: 280

För fördjupningsarbetet tillkommer litteratur omfattande ca 900 sidor som väljs i samråd med lärare.

Referenslitteratur

Moment 1

Anderson, H. (1999). *Samtal, språk och möjligheter*. Stockholm: Mareld.

Bateson, G. (1998). *Mönstret som förbinder*. Stockholm: Mareld.

Berg, I. K. (2001). *Att bygga lösningar*. Stockholm: Mareld.

Hoffman, L. (2002). *Familytherapy – an intimate history*. New York: W.W Norton.

Minuchin, S. (2007). *Familjer i terapi*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Morgan, A. (2007). *Vad är narrative terapi*. Stockholm: Mareld.

Moment 2

Havnesköld, L. & Risholm Mothander, P. (2009). *Utvecklingspsykologi*. Stockholm: Liber.

Havnesköld, L. & Risholm-Motander, P. (2002). *Utvecklingspsykologi- psykodynamisk teori i nya perspektiv*. Stockholm: Liber.

Moment 3

James, A. & Jenks, C. (1998). *Theorizing childhood*. Cambridge: Polity press.

Juul, J. (2009). *Ditt kompetenta barn*. Stockholm: Mån-pocket.

Moment 4

Adler, M (2011). *Psykiatrisk diagnos*. Lund: Studentlitteratur.

Hallerstedt, G (2006). *Diagnosens makt*. Göteborg: Daidalos.

Moment 6

Bergmark, A., Bergmark, Å. & Lundström, T. (2011). *Evidensbaserat socialt arbete : teori, kritik, praktik*. Stockholm: Natur och Kultur.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Larsson, S., Sjöblom, Y. & Lilja, J. (red) (2008). *Narrativa metoder i socialt arbete*. Lund : Studentlitteratur.

Sohlberg, P. & Sohlberg, B-M. (2002). *Kunskapens former : Vetenskapsteori och forskningsmetod*. Stockholm: Liber.